

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Мая Миткова Игнатова
Институт по животновъдни науки-Костинброд

върху дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" по докторска програма "Специални отрасли (пчели)", професионално направление ш. 6.3. „Животновъдство“ на тема:

„ВЛИЯНИЕ НА РАЗЛИЧНИ СИСТЕМИ КОШЕРИ ВЪРХУ РАЗВИТИЕТО И ПРОДУКТИВНОСТТА НА ПЧЕЛНИТЕ СЕМЕЙСТВА“,

представен от ас. Цветан Иванов Цветанов, докторант в самостоятелна форма на обучение към Институт по животновъдни науки – Костинброд.

Представеният дисертационен труд е написан на 114 страници и включва 15 таблици, 21 фигури, четири снимки. Списъкът на използваната литература обхваща 115 източника. Научният труд е правилно структуриран по отношение на отделните раздели и отговаря на изискванията на ЗРАСРБ за докторска дисертация. Представени са три научни публикации, свързани с дисертационния труд, публикувани в научни списания.

Актуалност на разработвания проблем

Темата на дисертационния труд засяга проблем от голямо значение в пчеларската наука и практика, свързан с избора на определена технология на отглеждане (тип кошер) при конкретни климатични условия. Имайки предвид ограничения брой проучвания в тази област у нас, проведеното комплексно изследване дава отговор на редица въпроси, свързани с развитието и продуктивността на пчелните семейства, оценени по редица биологични и продуктивни признаци, и отглеждани в пет от най-използваните системи кошери у нас. Всичко това определя необходимостта от подобни изследвания и актуалността на темата на дисертационния труд, представен от ас. Цветанов.

Състояние на проблема и оценка на литературния преглед

В прегледа на литературата са включени 115 публикации (45 на кирилица и 70 на латиница) в областта на проведените от докторанта изследвания. Литературният преглед е разделен на

няколко основни раздела. Разгледаните проблеми са представени многостранно и пълно. Обобщението в края на раздела дава обосновка за необходимостта от провеждане на изследванията в настоящия дисертационен труд. Като цяло литературният преглед говори за добра осведоменост на докторанта и умения за работа с научната литература.

Цел и задачи на изследванията

Целта на изследването е правилно формулирана, а поставените задачи гарантират изпълнението и.

Материал и методи на изследване

Изследванията са методически правилно поставени.

Прави впечатление разнообразието на използваните показатели, определяни и регистрирани в проучването, което трябва да се оцени като успех и едно от безспорните достойнства на дисертацията като цяло.

Направена е статистическа обработка на получените експериментални данни, което позволява убедително да се коментират получените резултати.

Оценка на резултатите от изследването

Експерименталните данни са представени на много добро научно ниво, отразени са в достатъчно на брой и добре направени таблици и фигури. Обсъждането и коментара на резултатите са коректни. Направени са сравнения с подобни изследвания на други автори. Друг съществен момент, който допринася за по-пълното изследване на поставения проблем и цялостното оформяне на дисертацията е анализа и оценката на получените резултати.

В резултат на проведените изследвания е получена информация за развитието и продуктивността на пчелните семейства, отглеждани в различни системи кошери (Дадан-Блат – 10- и 12-рамков; Лангстрот-Рут, Роже-Делон и Фарар) при климатичните условия на Софийското поле. Установен е статистически доказан ефект на сезона върху развитието на пчелните семейства при всички системи кошери, включени в изследването. Анализът на получените резултати позволява на дисертанта да класира системите кошери по отношение на проучваните показатели – яйцеснасяне, разход на храна, подмор, продукция на мед и да препоръча най-подходящия за използване в конкретния район.

При оценка на дадена система кошери, авторът препоръчва да се включат и допълнителни критерии, отчитащи здравния статус, резистентността към заболявания, адаптивната пластичност на пчелните семейства.

Изводи

Направените пет извода отразяват основните резултати, получени в проучването. Формулирани са ясно и конкретно.

На основата на проведените научни изследвания и получените резултати е направена препоръка за практиката.

Заключение

Представеният дисертационен труд по актуалност, обем, методически постановки, равнище на научно-изследователската работа, научни и приложни приноси, отговаря напълно на изискванията за дисертационна работа и заслужава висока оценка.

Изключително добро впечатление прави стила на писане, представянето на материала и техническото оформление на работата, които говорят за един много добре подготвен, интелигентен млад учен.

Всичко това ми дава основание с пълна убеденост да дам своето **положително** становище по представения дисертационен труд. Препоръчвам на уважаемото Научно жури да присъди на ас. Цветан Иванов Цветанов образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Специални отрасли (пчели)“, професионално направление ш. 6.3. „Животновъдство“.

06.03.2017 г.

Член на Научното жури:

/проф. д-р М. Игнатова/